

ОСОБЛИВОСТІ ФЕНОМЕНОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ ДО АНАЛІЗУ МАЛЮНКУ

Метод психоаналізу комплексу тематичних малюнків, який розроблений професором, доктором психологічних наук НАПН України Т.С. Яценко, спирається на феноменологічний підхід, що передбачає врахування розуміння психологічного змісту малюнка самим автором, тобто в процесі проведення аналізу у суб'єкта має формуватися внутрішнє розуміння психічних явищ, пережитих подій, що в подальшому буде сприяти виявленню логіки несвідомого. Т.С. Яценко зазначає, що: «Феноменологічний підхід до розуміння малюнка поєднується з психоаналітичним, який незмінно має справу з неповторним поведінковим матеріалом пацієнта, і це виводить на каузальні аспекти симптомів. Поняття феномен означає явище, що виникає в свідомості суб'єкта й не завжди адекватно відображає об'єктивну дійсність... Глибинна психокорекція передбачає наближення до феноменології психіки суб'єкта з метою розкриття його особистісного потенціалу, розвитку соціально-перцептивного інтелекту» [3, с. 32].

Феноменологічний підхід до вивчення психіки дає змогу акцентувати увагу в психокорекційному процесі на значущості події, яка визначається крізь призму внутрішніх механізмів поведінки та емоційного сприйняття її самим протагоністом. При цьому найбільшій ваги набуває внутрішнє розуміння тих чи інших психічних явищ, подій самим суб'єктом [2].

Представником феноменологічного підходу в динамічній психотерапії є італійський психолог А. Менегетті, засновник онтопсихології – вчення про феноменальний план буття людини («онтос»). Вчений зазначає, що кожна людина має енергетичне ядро – «ін-се», яке створюється власною волею і

проявляється у всіх процесах життєдіяльності, це невидима душа людини, форма свідомості, що присутня в реальності кожної людини. А. Менегетті стверджує, що психіка людини програмується хибно, а за допомогою «монітору відхилення» - механізму, що сприймається свідомістю людини як проекція власної реальності, можливо зрозуміти характер програмованості людської психіки [1].

Феноменологічний підхід передбачає, що під час діагностико-корекційного процесу психолог не проясняє конкретику життєвої ситуації протагоніста, не вимагає повідомлення біографічних відомостей. Також психолог не повинен актуалізувати опори, проголошувати оцінювальні судження, нав'язувати власні думки, породжувати конфронтації, протиставляти «свідоме-несвідоме», підживлювати ілюзії протагоніста, користуватися науковими, незрозумілими термінами, повинен дотримуватися принципу завершеності, «прийняття – не заперечення». Глибинне пізнання пов'язано з об'єктивуванням інваріантів, які є супровідними психологічним деструкціям, що породжуються різнонаправленістю двох семантико-системних утворень психіки: свідоме та несвідоме (передсвідоме) [3 с. 35].

Отже, феноменологічний підхід наголошує, що центральним у роботі психолога є феноменом психіки, для пізнання якого, спеціаліст має створювати умови спонтанних, невимушених психологічних проявів протагоніста, розкривати закономірності психіки, задавати динаміку. Психодинамічний підхід дозволяє розглядати феномен переживань значно глибше, доводячи роль останніх у формуванні системних характеристик психіки.

Психодинамічний та феноменологічний підходи поєднуючись, створюють ефективну теоретичну основу у психологічній науці та практиці, яка спрямована на розкриття індивідуальної неповторності феномену психіки з метою нівелювання несвідомих деструктивних механізмів поведінки суб'єкта. Цілісний психоаналіз комплексу тематичних малюнків виявляє

уструктурованість психічного в його індивідуальній неповторності, через виявлення суперечності між логікою свідомого і логікою несвідомого.

Список використаних джерел:

1. Менегетти А. Образ и бессознательное: учебное пособие по интерпретации образов и сновидений / А. Менегетти ; пер. с итальянского. – М. : ННФБ «Онтопсихология», 2000. – 448 с.
2. Яценко Т.С. Психоаналитический подход к интерпретации тематических рисунков / Т. Яценко // Гуманитарные науки. – 2001. – №2. - С. 72- 86.
3. Яценко Т.С. Діагностико-корекційні особливості глибинно-психологічної практики / Т. С. Яценко. // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова, Серія 12. Психологічні науки: Зб. Наукових праць. – К.:НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010. - № 29 (53). – С. 30 – 35.